

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

pendet per se ex aliqua distinctione reali.

34 Secundo extra intellectum nihil datur ubi intellectus fundet talem distinctionem: ergo tota est penes intellectum. Probatur antecedens, quia si vultur esse recurrere ad propositiones in quibus subiecta, & prædicata realiter distinguuntur, tum quia illæ propositiones non sunt extra intellectum, & ita recurrentes ad eas non foras transiunt, cum quia intellectus ad eas non necessario debet attendere, ut identicam faciat propositionem, quia hæc non est ad instar illarum, ut sunt perfectiones divinæ, & creaturarum, cui accedit evidens experientia, nam ut ego dicam, Petrum esse Petrum, scio manifeste me non recordari illius propositionis, qua dixerim hominem esse album, imo cum ista, & similes propositiones in quibus prædicata sunt realiter diversa à subiectis habeant difficultatem, quia prædicatio importat identitatem subiecti cum prædicato, & ita sunt necessario constituenda in concreto, ut saltem ex parte habentis identificentur, ut possint fortiori veritatem, & ista vero, & similes propositiones identicæ satis sunt omnibus obviæ, faciles, & notissimæ, sine probabilitate dicitur, ut has former intellectus egere illis; sed dicendum est absolute, & sine ullo vestigio dependentiæ à propositionibus, in quibus prædicata, & subiecta sunt realiter distincta, intellectum posse vnum cum seipso componere, & facere propositionem identicam: igitur admittendum est dari distinctionem rationis ratiocinantis, quæ solum fundetur in eo, quod intellectus ex sua ratione causaverit in re intellectui obiecta absque ullo fundamento à parte rei, ut in prædicta prædicatione, Petrus est Petrus, visum est; nam præter esse obiectivum, quod consequitur, dum ab intellectu concipitur, ex eo quod per intellectum cum seipso componitur, consequitur duo accidentia rationis relativa, scilicet relationes subiecti, & prædicati, quæ cum inter se sint distinctæ, non possunt non distinguere ipsum Petrum in quo veluti subiectantur, cumque illa distinctio solum fundetur in distinctione istarum relationum, quæ non conveniunt Petro, nisi in intellectu, optime, & vere dicitur nullū habere fundamentū in re: sed solū, & totaliter confici ab intellectu, & ideo ratiocinantis dicitur, imo in distinctione rationis ratiocinatæ, quamvis exigat in re, quæ distinguitur esse obiectivum formalis, tamen ratio distinctiva non est aliquid in re ipsa per operationem intellectus causalium, & ab ipso in ipsam redundans, sed ipsamet ratio formalis rei quam habet à parte rei, diverso tamen modo ac si aperte concepta, ut exemplis declaratur.

35 Distinctio, qua punctum, ut est principium lineæ distinguitur à se ipso, quatenus est finis, fundatur in ratione principij, & finis, quia alia est ratio principij, & alia finis, quæ utraque ratio reperitur in puncto, tum, ut est in intellectu, tum ut est à parte rei, quamvis diverso modo in utroque statu; nam à parte rei reperiuntur actu unitæ, & in intellectu divulsæ ad invicem, & præcise, & idem reperitur in animali, & rationali, in actione, & passione secundum probabilem sententiam, & alijs distinctis hæc distinctio ratiocinata, quæ proinde dicitur habere fundamentum in re, & non innitit solum conceptioni intellectus.

36 Porro, quamvis fundamentum huius sit ad intra ipsius rei, quæ distinguitur, neutiquam sequitur inconveniens quod obijcit Vasquez, quod

scilicet præcedat in re ipsa distinguenda solum ratione actualis multitudo, & distinctio, sed solum infertur virtualis, & per æquivalentiam, quæ minime est ab intellectu, ipsa tamen quatenus fundamentalis non absolvitur ab illo, tanquam à termino, quia cum hæc sit potentialis in ordine ad intellectum ipsum connotat, ut causam efficientem, à quo reddenda est actualis, per productionem plurium conceptuum mentalium inadæquate concipientium hanc virtutalem multitudinem, & consequenter reddentia actualem, plures enim actus mentales sunt extrinsecæ formæ, & actus huius virtualis potentia, & multipliciter de tractandum de ente rationis, & ad prædicabile de differentia.

SECTIO ULTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

Ad primum argumentum desumptum ex D. 37 Thom. Respondeo S. D. ibi loquutum esse de distinctione formali actuali rationis ratiocinatæ, non de fundamentali, & virtuali.

Ad secundum concedo totum syllogismum, 38 qui solum probat distinctionem formalem actualem rationis non esse absque ratione, & eodem modo respondetur ad confirmationem.

Ad tertium nego maiorem, quia animal ante- 39 quam cognoscatur solum habet in se, vel in homine aliquid fundamentale, ratione cuius per mentem possit concipi distinctum formaliter à rationali, & ad eius probationem concessio antecedenti negatur consequentia, quia ex illa non sequitur.

Ad quartum concedo maiorem, & nego mino- 40 rem, & ad huius probationem dicendum est ex parte obiecti quod est vnum, & simplex formaliter, & plura per æquivalentiam esse aliud, & aliud virtualiter, quod sufficit, ut possit intellectum impotentem illud per actum vnicum adæquate concipere, movere ad plures inadæquatos, quorum singuli singulas formalitates virtute contentas in obiecto exprimant.

Ad quintum respondeo cognitionem præcisi- 41 vam terminatam immediate ad animal, quod est in homine, terminari etiam immediate ad realitatem rationalis quia à parte rei eadem est realitas utriusque, hoc tamen discrimine, quod quando ad animal terminatur, non solum terminatur ad meram realitatem illius, sed etiam exprimit eius formalitatem, hoc est importat ipsum expresse, quia intrinsece principium est sensationis, ad rationale vero terminat solum, quia eadem est realitas cum illo, & minime exprimendo illius formalitatem; deinde negatur consequentia, quia ex parte animalis, ut constat ex dictis, est aliquid fundamentale in homine, ratione cuius possit per mentem concipi, ut aliud formaliter à rationali.

Ad sextum nego maiorem, quia Scotistæ di- 42 stinctionem formalem, quam ponunt in rebus, præcise quacunque rationis consideratione, dicunt esse actualem, convenireque actualiter rebus, nos vero cum Thomistis opposito modo iudicamus, nam existimamus res, quæ habent illam virtutalem, & fundamentalem distinctionem, actualiter & à parte rei, non esse divisas formaliter, sed simpliciter esse vnam, & eandem formalitatem, divisibilem

divisibilem tamen in plures formalitates per rationem, verum de hoc agitur.

Ad argumenta secunda sententiae respondeo ex Aegidio num. 32. negando absolute minorem, quia ens, & distinctio sunt disparata, nam vnum est subiectum, & alterum passio.

43 Secundo respondeo num. 33. concedendo totum distinctionem pro ea, quae est à parte rei, & negando pro ea, quae inter rem, & rem, quia saltem est habitudo ad distinctionem virtuales, quae est à parte rei.

44 Neutra solutio mihi placet, quia eo modo est aliquid distinctum, quod est ens, cum distinctio sit passio entis, neque in isto sensu dici potest, quod sint disparata, accedit quod sicut ens rationis est ad instar realis, defectibiliter ipsum imitando, ita distinctio rationis est ad instar distinctionis realis, quod quodammodo adumbret: ergo non potest negari absolute maior.

45 Secundo, quia hic loquimur de distinctione rationis, propterea complectitur utramque distinctionem rationis ratiocinantis, & ratiocinatae: sed in isto sensu non potest recurri ad distinctionem virtuales à parte rei, quia distinctio rationis ratiocinantis non habet pro fundamento hanc virtuales distinctionem: ergo accedit quod distinctio actualis mentalis non fit ad instar distinctionis virtualis, & per analogiam ad illam, sed ad instar distinctionis actualis, quia actuale non imitatur virtuale, & univrsim loquendo ens rationis actuale fit ad instar entis realis actualis: admissa ergo maiore quod sicut ens rationis ad distinctionem realem, non potest interpretari, ita habitudo, & sinceritas distinctionis rationis, in minori ad distinctionem à parte rei virtuales.

46 Respondeo ergo concessa maiore distinguendo minorem, in actu signato concedo, in actu exercito nego, hoc est, quod sicut ens rationis in seipso est tale per habitudinem, & analogiam proportionalem ad ens reale, quod defectibiliter imitatur, ita distinctio rationis in seipsa propterea talis est, non potest intelligi nisi per analogiam, & proportionem ad distinctionem realem, cuius fit imperfecta quaedam limitatio, cum hoc tamen fiat, quod quando actu producit huiusmodi distinctio rationis per divisionem mentalem extremorum, quae in se sunt identificata, non sit necessarium recurrere intellectum ad aliqua, quae realiter distinguantur tanquam ad fundamentum, quo excitetur, & promoveatur, ad huiusmodi distinctionem, quia neque isto sensu sic semper se habet ens rationis ad ens reale, multae enim sunt primae intentiones, quae fundantur in alijs secundis intentionibus; dempsi hanc doctrinam ex Aegidio ubi supra ad 5. num. 39. quam miror certe huic argumento non applicuisse, sed ad alias minus probabiles recurrere solutiones.

Ad confirmationem concedo totum in sensu nuper dicto, quia solum probat distinctionem rationis sumptam, per se ipsam in actu signato non posse cognosci nisi in ordine ad distinctionem realem, ad cuius analogiam dicitur distinctio; inde autem non potest inferri nihil posse distingui secundum rationem, nisi per habitudinem ad distinctionem realem, quae inter duo aliqua reperitur, nisi fiat transitus de conceptu ipsius distinctionis pro seipsa in actu signato, ad conceptus ipsos extremorum distinguuntur disparata illatione.

Et est instantia manifesta distinctio rationis ratiocinantis, cum induat rationem distinctionis rationis, etiam est talis per analogiam, & habitudinem ad distinctionem realem, quam defectibiliter imitetur, et si haec distinctio quando in actu exercito, & practice cognoscitur, tantum abest ut requiratur aliam distinctionem realem, tanquam fundamentum, quo intellectus excitetur, & promoveatur, quin potius huiusmodi fundamentum excludit ut supra vidimus: non ergo ex eo quod distinctio rationis in communi, & in actu signato, non possit speculative cognosci, nisi ad instar distinctionis realis, quod proportionabiliter imitetur, recte deducitur quod quando in actu exercito, & practice attingitur, egeat intellectus necessario recurrere ad extrema quae realiter distinguantur. Ad 2. negatur inductio, quia in hoc intervenire constantia progressus quod in hoc argumento deficit, nam quamvis admitamus in animali, & rationali, albedine, & colore, puncto pro fine, & principio, loco pro termino à quo, & ad quem, negamus ita necessario venire in intellectu, & voluntate divina, sapientia, & bonitate tam divina, quam creata, ut supra satis, ut enim habemus ex D. Thom. de veritate, quest. 3. artic. 2. ad 3. non vna solum datur causa plurificationis conceptuum, & distinctionis inde consequuta.

QVÆSTIO VII.

Verum per actus intuitivos, ut per visionem beatificam, contingat efformari distinctio rationis.

SECTIO I.

Sententia adversaria proponitur.

PRIMA sententia est P. Vasquez disp. 117. tom. 2. prima pars, cap. 3. num. 8. & 9. P. Suarez lib. 1. de essentia Dei, cap. 13. & lib. 2. cap. 1. & 2. aliorumque plurium, qui omnes absolute docent per visionem intuitivam mentis repugnare, quod res quae per illam visionem videntur, distinguantur secundum rationem, sed necessario omnem cognitionem praescindentem vnam rationem ab alia, ac dividantem secundum rationem vnam, & eandem rem in duas obiective esse abstractivam: ex quo deducunt beatos per visionem beatificam, non distinguere secundum rationem attributa divina, ab essentia, & inter se; item & relationes à natura: haec sententia sic probatur.

Primo, distinctio rationis vnius, & eiusdem rei in duas obiective provenit ex imperfecto, & inadæquato modo cognoscendi illam per alias scilicet species, & abstractivae: sed cognitio intuitiva est cognitio perfectissima, non abstractiva, neque per alias species: ergo.

Secundo si per visionem intuitivam contingat distinctio rationis ratiocinatae, Deus virescens seipsum intuitive efficeret hanc distinctionem inter sua attributa: sed evidenter constat ex dictis, in Logica, Deum non posse efficere hanc distinctionem.